Viite: HE 87/2021 vp

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ENERGIAN ALKUPERÄTAKUISTA

Työ- ja elinkeinoministeriö antaa talousvaliokunnan pyynnöstä vastineen valiokunnan kuulemisessa 26.5.2021 annetun selvityksen lisäksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö (jäljempänä myös ministeriö) esittää vastineenaan otsikon asiassa talousvaliokunnalle seuraavaa:

Varmennusvelvoitteen laajentaminen kaasuun ja vetyyn sekä lämmitykseen ja jäähdytykseen

RED II –direktiivin[1] vähimmäisvaatimuksesta poiketen varmennusvelvoite eli velvollisuus käyttää alkuperätakuita energian uusiutuvuuden osoittamisessa laajennettaisiin ehdotetulla lailla koskemaan myös kaasua ja vetyä sekä lämmitystä ja jäähdytystä erikseen säädetyin poikkeuksin. Käytännössä siten jatkossa ei enää olisi mahdollista myydä tai markkinoida energiaa uusiutuvana ilman alkuperätakuita eivätkä toimijat voisi siten enää käyttää omia järjestelmiään alkuperän osoittamisessa, kuten nykyään erityisesti kaukolämpösektorilla on tapana.

Talousvaliokuntaan toimitetuissa lausunnoissa esitettiin jonkin verran toiveita jatkaa ilman kyseistä velvoitetta lämmitysalalla, mutta ministeriö katsoo, että alkuperätakuujärjestelmän läpinäkyvyyden ja luotettavuuden kannalta on tarkoituksenmukaisinta laajentaa varmennusvelvoite sähkön lisäksi myös muihin energiamuotoihin. Varmennusvelvoitteen myötä voidaan vähentää kaksoislaskennan riskiä ja luoda alkuperätakuujärjestelmästä läpinäkyvämpi asiakkaan kannalta. Hallinnollisen taakan vähentämiseksi varmennusvelvoitteeseen esitetään kuitenkin poikkeuksia tilanteissa, joissa energian alkuperästä ei ole epäselvyyttä ja tuotannolle ei ole haettu alkuperätakuita.

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä.

Alkuperätakuut ja fyysinen yhteys energiaan

RED II -direktiivin mukaisesti myös muissa jäsenvaltioissa ja ETA-valtioissa myönnetyt alkuperätakuut tulee hyväksyä Suomessa todistuksena energian alkuperästä. Siten energian alkuperätakuita tulee voida RED II -direktiivin vaatimusten mukaisesti siirtää irrallaan uusiutuvan energian fyysisestä siirrosta. Tämän perusteella jäsenvaltioille ei ole jätetty vaatimuksen osalta kansallista liikkumavaraa, emmekä siten voi kansallisesti vaatia alkuperätakuulta fyysistä yhteyttä energiaan.

Esityksen keskeisempiä periaatteita on estää kaksoislaskenta ja taata alkuperätakuujärjestelmän läpinäkyvyys ja luotettavuus säätämällä varmennusvelvoite sähkön lisäksi myös muihin energiamuotoihin. Ministeriö toteaa lisäksi, että toimijoita ei velvoiteta hakemaan tuotannolleen alkuperätakuita, vaan varmennusvelvoite on kiinnitetty nimenomaan tilanteeseen, jossa toimija myy tai markkinoi energiaa uusiutuvana.

Rekisterin ylläpitotehtävien antaminen kolmelle organisaatiolle

Ehdotetussa laissa nimettäisiin alkuperätakuurekisterien ylläpitäjiksi kolme tahoa. Sähkön alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä olisi järjestelmävastaava kantaverkonhaltija (nykyisin Fingrid Oyj) ja kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä olisi maakaasujärjestelmän järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija (nykyisin Gasgrid Finland Oy). Lämmön ja jäähdytyksen osalta alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä toimisi Energiavirasto. Järjestelmävastaavilla kanta- ja siirtoverkonhaltijoilla on laaja tuntemus heidän vastuullaan olevasta energiamuodosta (sähkö ja kaasu). Sähkön kantaverkonhaltija toimii jo tällä hetkellä sähkön alkuperätakuulain mukaisena rekisterinpitäjänä. Maakaasujärjestelmän siirtoverkonhaltija on puolestaan ylläpitänyt kaasun vapaaehtoista biokaasusertifikaattijärjestelmää. Lisäksi siirtoverkonhaltijalla on muun toimintansa kautta pääsy energian tuotantoa koskeviin tietoihin. Nämä tekijät osaltaan puoltavat kyseisten tahojen nimittämistä rekisterien ylläpitäjiksi. Kanta- ja siirtoverkonhaltijan energiamuotokohtaisen ja alkuperätakuujärjestelmään liittyvän osaamisen arvioidaan myös osaltaan tehostavan rekisterin ylläpitäjänä toimimista ja mahdollistavan kustannushyötyjä. Lämmön ja jäähdytyksen osalta vastaavaa kansallista verkkotoiminnasta vastaavaa tahoa ei ole, minkä takia Energiavirasto on yleisen energia-alaa ja alkuperätakuujärjestelmää koskevan osaamisen perusteella arvioitu parhaaksi viranomaistahoksi hoitamaan rekisterin ylläpitäjän tehtävää.

Koska rekisterin ylläpitotehtävä sähkön, kaasun ja vedyn osalta annettaisiin esityksellä muulle kuin viranomaiselle, on asiaa tarkasteltu myös perustuslain 124 §:n mukaisena julkisena hallintotehtävänä, joka annettaisiin esityksellä muulle kuin viranomaiselle. Esityksen arvioidaan täyttävän perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaisesti sekä tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen että lisäksi varmistavan, ettei esitetty julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia.[2]

Rekisterien ylläpitäjien osalta valmistelussa tarkasteltiin myös vaihtoehtoa, jossa yksi rekisterin ylläpitäjä olisi vastannut sähkön, kaasun, vedyn, lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteristä. Tätä vaihtoehtoa oli-

[2] Ks. Hallituksen esityksen (HE 87/2020 vp) alaluku 12.1 Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle.

sivat puoltaneet mahdolliset kustannushyödyt alkuperätakuurekisterin järjestämisessä sekä pienempi hallinnollinen taakka niille energian tuottajille, jotka joutuvat ehdotetun mukaisessa tilanteessa asioimaan useamman rekisterin ylläpitäjän kanssa, kuten esimerkiksi sähköä ja lämpöä tuottavat toimijat.

Ministeriö toteaa, että huomioiden edellä esitetyt perusteet, erityisesti energiamuotokohtainen osaaminen ja kokemus järjestelmistä, esityksen valmistelussa päädyttiin kolmen erillisen rekisterin ylläpitäjän nimeämiseen.

Hukkalämmön määritelmä ja jätteenpoltto

Talousvaliokunnalle on toimitettu useita lausuntoja liittyen tarkennukseen, joka hallituksen esityksen 2 §:n 6 kohtaa koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa on annettu hukkalämmön määritelmään jätteenpolton osalta. Kyseisten säännöskohtaisten perustelujen mukaan kotimaisissa jätteenpolttolaitoksissa jätteenpoltto liittyy kiinteästi energian hyötykäyttöön, eikä jätteenpoltosta saatava lämpö ole katsottavissa hukkalämmöksi.

Ministeriö toteaa, että jätteen hävittäminen polttamalla on olennainen ja tärkeä osa jätteenkäsittelyä. Jätteenpoltto ei kuitenkaan nykyisten tilastointikäytäntöjen mukaisesti ole päästötöntä. Jätteenpolton päästöt lasketaan Suomen kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärään Tilastokeskuksen julkaiseman polttoaineluokituksen mukaisen oletuspäästökertoimen mukaisesti. Tilastokeskuksen polttoaineluokituksessa oletus yhdyskuntajätteen bio-osuudeksi on 50 prosenttia ja loppuosa jätteestä on fossiilista. Tilastoinnissa poltettu sekajäte energiatalteenotolla katsotaan jätteenpolttolaitoksen polttoaineeksi energiatilastoasetukseen[3] perustuvan Eurostatin raportoinnin ohjeistuksen mukaisesti.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy on julkaissut toukokuussa 2020 raportin ”Hukkalämpö kaukolämpöjärjestelmissä”, joka on tehty työ- ja elinkeinoministeriön ja Energiateollisuus ry:n yhteisestä toimeksiannosta. VTT on raportissaan katsonut, ettei jätteenpolttolaitosten tuottama lämpö ole hukkalämpöä. Raportissa todetaan, että jätteenpoltto rinnastuu suomalaisen käytännön mukaan siitä saatavan energian hyötykäyttöön yhteistuotannossa eikä näin ollen sisällä erikoistapausta liittyen hukkalämmön rooliin. Raportin mukaan jätteenpolttolaitokset on lähtökohtaisesti rakennettu siten, että jätteen poltosta syntyvä lämpö saadaan hyödynnettyä mahdollisimman hyvin. VTT on tunnistanut, että jätteenkäsittely on ylipäätään melko tehokasta ja alle yksi prosentti jätteistä päätyy hävityspolttoon tai kaatopaikoille. Hävityspoltolla tarkoitetaan raportissa jätteen polttamista, joka ei täytä energiahyödyntämisen energiatehokkuusvaatimuksia. Hävityspoltto on pääosin vaarallisten jätteiden käsittelyä ja pieniä määriä esim. tietosuojamateriaalin hävittämistä.

Useissa lausunnoissa on tuotu vahvasti esille hallituksen esityksen mukaisen tulkinnan vaikutukset kuntien hiilineutraalisuustavoitteisiin pääsemiselle. Työ- ja elinkeinoministeriö korostaa, että tällaisia vaikutuksia ei lakiehdotuksella ole. Alkuperätakuulaki ei sääntele kuntien päästöjen laskentaperiaatteita eikä ehdotettu laki estäisi esimerkiksi jätteenpolton päästöjen allokointia kuntien välillä jätteen syntypaikan mukaisesti tai jätteenpoltosta saatavan energian käsittelemistä hiilineutraalina. Hallituksen

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2008 energiatilastoista.

esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa tehdyn tarkennuksen ja siten hukkalämmön määritelmän alkuperätakuulain mukaisen tulkinnan vaikutus rajautuu siihen, että alkuperätakuulain mukaisesti lämpöä ei voida myydä hukkalämpönä ellei lämmön alkuperää ole varmennettu alkuperätakuilla. Lämmön käyttäjä ei myöskään voisi ilmoittaa käyttäneensä hukkalämpöä ellei lämmön alkuperää ole varmennettu alkuperätakuilla. Kaukolämpöyhtiöillä olisi edelleen mahdollisuus myydä jätteenpolttolaitosten tuottamaa lämpöä erillistuotteena ilman alkuperätakuilla varmentamista, kunhan lämpötuotteen nimessä tai tarkemmassa selosteessa ei viitattaisi jätteenpolttolaitosten tuottamaan lämpöön hukkalämpönä.

Alkuperätakuulain mukaisesti lämmölle voidaan myöntää ainoastaan yksi alkuperätakuu. Vaikka jätteenpolttolaitosten tuottama lämpö ei lakiehdotuksen mukaisesti olisi katsottavissa hukkalämmöksi, voitaisiin sen bio-osuudelle kuitenkin myöntää uusiutuvan lämmön alkuperätakuu. Tämä tulkintaratkaisu on tunnistettu jo nykyisessä sähkön alkuperätakuujärjestelmässä, jossa Energiavirasto on linjannut jätteenpolttolaitosten tuottaman sähkön osalta, että Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen mukaisia sekapolttoaineiden oletettuja bio-osuuksia voidaan hyödyntää alkuperätakuiden myöntämisessä sekapolttoaineilla tuotetulle sähkölle, jos tarkempia tietoja biohajoavasta osuudesta ei ole saatavissa.

Lakiehdotuksen valmistelun aikana työ- ja elinkeinoministeriö on keskustellut useiden tahojen kanssa hukkalämmön alkuperätakuiden tarpeesta sekä niin uusiutuvan lämmön kuin hukkalämmön alkuperätakuiden arvioidusta kysynnästä. Hukkalämmön alkuperätakuut nähtiin tarpeellisena, koska useilla kaukolämpöyhtiöillä on jo nykyisin myynnissä tuotteita, jotka vähintään osittain perustuvat hukkalämpöön. Lämmön alkuperätakuiden kysynnän osalta valmisteluvaiheessa ei ole tullut esille näkemyksiä, joiden mukaan uusiutuvan lämmön tai hukkalämmön alkuperätakuista syntyisi Suomessa niukkuutta. Asiaa on tarkastellut myös VTT työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta tekemässään raportissa ” Lämmityksen ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän toteutusvaihtoehtoja”, joka on julkaistu helmikuussa 2020. VTT on todennut raportissaan, että uusiutuvaan ja hukkalämpöön perustuville lämpötuotteille on kasvava kysyntä, joskin kysyntä ja tarjonta ovat edelleen hyvin epätasapainossa. Raportissa on myös korostettu, että vuoteen 2035 mennessä Suomen lämmön tuotanto tulee olemaan jo hyvin pitkälti päästötöntä.

Vähähiilisen vedyn lisääminen (muu kuin uusiutuva)

Energiateollisuus ry on esittänyt lausunnossaan valiokunnalle, että vedyn osalta järjestelmään tulisi ottaa mukaan myös muilla kuin uusiutuvilla energialähteillä tuotettu vähähiilinen vety. Ministeriö toteaa, että vedylle ei tällä hetkellä ole olemassa alkuperätakuu- tai sertifikaattijärjestelmää. Lisäksi vetymarkkinaan ja vedyn määrittelyyn liittyy epävarmuustekijöitä. Ministeriö toteaa lisäksi, että vedyn alkuperätakuumarkkinan kehittyminen on arvioitu epävarmaksi vedyn toistaiseksi vähäisen käytön vuoksi.

RED II –direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että uusiutuvista lähteistä tuotetun energian alkuperä voidaan osoittaa alkuperätakuujärjestelmän kautta. Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat järjestää alkuperätakuiden myöntämisen myös uusiutumattomista lähteistä peräisin olevalle energialle. Käsittelyssä olevassa lakiehdotuksessa on päädytty esittämään vedyn osalta RED II –direktiivin vähimmäisvaatimusten mukaista ratkaisua ulottaa alkuperätakuut ainoastaan uusiutuvalla energialla tuotettuun vetyyn edellä kuvattujen epävarmuustekijöiden vuoksi. Minis-

teriö kuitenkin toteaa, että lakiehdotuksen mukaisen alkuperätakuujärjestelmän toimeenpanon vaikutuksia seurataan ministeriössä. Seurannan perusteella voidaan harkita vedyn alkuperätakuujärjestelmän soveltamisalan laajentamista uusiutuvan vedyn lisäksi myös vähähiiliseen vetyyn.

Jäännösjakauman laskenta

Helen Oy on esittänyt lausunnossaan valiokunnalle, että lämmön- ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän tulisi perustua verkkokohtaisen jäännösjakauman laskentaan kaksoislaskennan välttämiseksi ja asiakasviestinnän selkeyttämiseksi. Ministeriö toteaa, että RED II –direktiivissä jäännösjakauman laskentaan velvoitetaan ainoastaan sähkön osalta.

Alkuperätakuiden tulee olla siirrettävissä EU:n laajuisesti myös ilman yhteyttä fyysisen energian toimitukseen. Tästä johtuen lämmön ja jäähdytyksen kansallista tai verkkokohtaista jäännösjakaumaa voisi olla tarpeen korjata eurooppalaisella jäännösjakaumalla, jota kuitenkaan ei ole saatavissa lämmölle ja jäähdytykselle. Sähkön kansallista jäännösjakaumaa tasataan eurooppalaisella jäännösjakaumalla. Edellä todetusta johtuen, ministeriö katsoo, että lämmön ja jäähdytyksen jäännösjakauman laskenta ei olisi luotettavasti toteutettavissa riittävien lähtötietojen puuttuessa.

Lisäksi ministeriö toteaa, että valtioneuvoston asetuksen lämmityksen, jäähdytyksen ja veden kulutus- ja laskutustiedoista ja kustannusten jakamisesta (254/2021) nojalla energian vähittäismyyjän on vähintään kerran vuodessa toimitettava lämmityksen ja jäähdytyksen loppuasiakkaalle laskutuksen yhteydessä vuosittaiset tiedot energialähteiden osuuksista.

Muutos sähkön tuotannon hiilidioksidin ominaispäästöjen ilmoittamista koskevaan lainkohtaan

Energiateollisuus on lausunnossaan valiokunnalle esittänyt tarpeen lakiehdotuksen 20 §:n 3 momentin muotoilun täsmentämisestä.

Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy Energiateollisuus ry:n esittämään näkemykseen selkeytyksen tarpeesta ja toteaa, että kyseistä lainkohdan muotoilu tulisi muuttaa seuraavaksi:

Hiilidioksidin ominaispäästöjä koskevassa ilmoituksessa on mainittava ominaispäästöjen laskennassa käytetyt energialähde- ja tuotantotapakohtaiset päästökertoimet sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannon päästöjen jakomenetelmä. Käytetyn ydinpolttoaineen määrää koskeva tieto voi perustua joko sähkönmyyjän sähkönhankintaan tai valvontaviranomaisen viimeisimmässä jäännösjakauman laskennassa käyttämiin ja julkaisemiin tietoihin. Alkuperältään varmentamattoman sähkön osalta hiilidioksidipäästöjen ja käytetyn ydinpolttoaineen määrien ilmoittamiseen käytetään valvontaviranomaisen laskeman jäännösjakauman tietoja. ***Fossiilisiin energialähteisiin perustuvan alkuperältään tunnetun sähkön hiilidioksidin ominaispäästöt voidaan kuitenkin ilmoittaa joko tosiasiallisten hiilidioksidin ominaispäästöjen tai jäännösjakauman mukaisesti.***

Siirtymäsäännökset

Koska hallituksen esityksen käsittely on siirtynyt eduskunnassa syysistuntokaudelle ja siten lakiehdotuksen voimaantulo viivästynyt alun perin suunnitellusta, ministeriö esittää seuraavia muutoksia lakiehdotuksen voimaantuloa koskevaan 8 lukuun:

40 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annettu laki (1129/2003).

*Tämän lain 7 §:ssä säädettyä velvollisuutta varmentaa ydinvoimalla tuotetun sähkön alkuperä sekä 8–10 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä **heinä**kuuta 2022.*

*Lisäksi tämän lain 19 §:n 5 momenttia sovelletaan ydinvoimalla tuotetun sähkön ilmoittamisessa vasta 1 päivästä **heinä**kuuta 2022. Muu kuin uusiutuviin energialähteisiin perustuva alkuperältään tunnettu sähkö voidaan ilmoittaa joko tosiasiallisen tuotantotapansa mukaan tai jäännösjakauman avulla 30 päivään **kesä**kuuta 202**2** asti.*

*Edellä 21 §:ssä tarkoitettu rekisterin ylläpitäjän tulee ottaa käyttöön 23 §:n mukainen alkuperätakuurekisteri viimeistään 1 päivänä **huhti**kuuta 202**2**. Rekisterin ylläpitäjän tulee myöntää alkuperätakuita energialle, joka on tuotettu **tämän lain tultua voimaan**. **Sähkölle, joka on tuotettu ennen 1 päivää tammikuuta 2022, myönnetään alkuperätakuut kumotun lain mukaisesti.***

*Sen estämättä, mitä 14 §:ssä säädetään, energiantuotantolaitoksen haltija voi osoittaa 3**0** päivään **kesä**kuuta 202**2** asti jo ennen 14 §:n 1 momentin mukaista tai siihen rinnastettavaa todentamista energiantuotantolaitoksensa tuotantotavan ja sen käyttämät energialähteet tämän lain edellyttämällä tavalla todennetuiksi, jos se pystyy luotettavasti osoittamaan, että kyseisen energiantuotantolaitoksen tuotantotapa ja käyttämät energialähteet ovat täyttäneet alkuperätakuun myöntämisen edellytykset.*

41 §

Biokaasusertifikaatit

***Kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä ei saa myöntää alkuperätakuuta uusiutuvalle kaasulle, jolle on myönnetty biokaasusertifikaatti.** Biokaasusertifikaatin haltijan ilmoituksesta kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä voi **kuitenkin** muuttaa tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen biokaasusertifikaattirekisteriin merkityn biokaasusertifikaatin 8 §:n mukaiseksi kaasun alkuperätakuuksi. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 3**1** päivänä **touko**kuuta 202**2**.*

Poiketen siitä, mitä 13 §:ssä säädetään, kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän on omasta aloitteestaan mitätöitävä 1 momentissa säädetyn mukaisesti alkuperätakuuksi muutettu biokaasusertifikaatti heti, jos sitä ei ole käytetty 18 kuukauden kuluessa alkuperätakuuta vastaavan energian viimeisestä tuotantopäivästä.

Ehdotetuilla siirtymäsäännöksillä turvattaisiin sekä rekisterin ylläpitäjille että ehdotetun lain soveltamisalan piirissä oleville toimijoille riittävä siirtymäaika tehdä lain toimeenpanon edellyttämiä toimenpiteitä. Siirtymäsäännöksillä varattaisiin rekisterin yläpitäjille kohtuullinen aika ehdotetun lain vaatimusten mukaisen sähköisen alkuperätakuurekisterin käyttöönotolle lain voimaan tulon jälkeen. Lisäksi siirtymäsäännöksillä on pyritty

huomioimaan se, että energianmyyjillä voi olla pitkäaikaisia energian toimitussopimuksia, ja että näiden osalta mahdollisesti tarvittavien muutosten tekemiseen on varattava riittävästi aikaa. Sähkön osalta ehdotetuilla siirtymäsäännöksillä varmistettaisiin sujuva siirtymä voimassa olevan lain soveltamisesta uuden lain soveltamiseen, erityisesti huomioiden markkinan toiminnan jatkuvuuden ja järjestelmän laajentumisen ydinvoimalla tuotettuun sähköön.

Suhde talousarvioesitykseen

Koska hallituksen esityksen käsittely on viivästynyt eduskunnassa, on esitys siirretty käsiteltäväksi valtion vuoden 2021 neljännen lisätalousarvioesityksen yhteydessä. Esitettyihin määrärahoihin ei ole tullut muutoksia, mutta niiden kohdistamista on tarkennettu alla.

Lakiehdotus aiheuttaa valtiolle jonkin verran menoja liittyen lähinnä Energiaviraston laajentuneisiin tehtäviin. Kustannuksia tulisi uusien menettelyjen luomisesta, henkilöresurssien lisäämisestä sekä kouluttautumisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut, että esityksen toimeenpanon valmisteluvaiheessa Energiaviraston lisäresurssitarve olisi vuonna 2021 yhteensä 460 000 euroa, josta 160 000 euroa aiheutuu henkilöstömenoista (kaksi henkilötyövuotta) ja 300 000 euroa sähköisen alkuperätakuurekisterin tietojärjestelmäkustannuksista. Vuoden 2021 lisäresurssitarpeesta 80 000 euroa (1 htv) sekä 150 000 euroa sähköisen alkuperätakuurekisterin tietojärjestelmäkustannuksista rahoitettaisiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alan olemassa olevilla määrärahoilla. Neljänteen lisätalousarvioon esitetään näin ollen Energiaviraston lisäresursseiksi yhteensä 230 000 euroa, josta 80 000 euroa aiheutuu toimeenpanon valmisteluvaiheessa tarvittavasta henkilöstöresurssista. Lain toimeenpanossa vuonna 2022 ja siitä eteenpäin lisäresurssitarve olisi vuodessa yhteensä 210 000 euroa, josta 160 000 euroa olisi henkilöstömenoja (2 htv) ja 50 000 euroa olisi sähköisen alkuperätakuurekisterin ylläpitoon. Näitä kustannuksia vastaavaa määrärahaa on ehdotettu vuoden 2022 talousarvioon.

Kustannuksien muodostumisen kannalta on huomioitava, että Energiavirasto voisi ehdotuksen mukaan kerätä maksuja rekisterin ylläpitäjänä toimiessaan. Alkuperätakuujärjestelmästä perittävät maksut voitaisiin pitää toiminnanharjoittajien kannalta kohtuullisina rahoittamalla osin julkisin varoin Energiaviraston toimintaa rekisterin ylläpitäjänä. Energiaviraston alkuperätakuupalvelusta saamien tulojen määrää on mahdollista arvioida vasta vuoden 2022 jälkeen, koska lämmityksen ja jäähdytyksen alkuperätakuumarkkinan syntymisestä ja koosta ei ole olemassa tietoa ennen sitä. Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmää on tarpeen käynnistysvaiheessa rahoittaa valtion budjetista, jotta hallinnolliset kustannukset eivät nousisi kohtuuttomiksi ja näin ollen eivät estäisi lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuumarkkinan syntymistä.

Inkeri Lilleberg
Erityisasiantuntija